

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΑΑΔΕ

Ανεξάρτητη Αρχή
Δημοσίων Εσόδων

Αθήνα, 7 Οκτωβρίου 2026

ΑΑΔΕ: Απαντήσεις σε 70 ερωτήματα για την ΕΑΕ 2026

Περιεχόμενα

1. Πιστοποίηση, πρόσωπα, εξουσιοδότηση και έγγραφη συμφωνία.....	1
2. Σύγκρουση συμφερόντων, ασυμβίβαστα και αμοιβή.....	3
3. Εμπιστευτικότητα, προσωπικά δεδομένα και ασφάλεια πληροφοριών.....	7
4. Φάκελος τεκμηρίωσης και δικαιολογητικά.....	8
5. Δέουσα επιμέλεια, όρια ελέγχου και πρόδηλη ασυμβατότητα.....	13
6. Ζωικό κεφάλαιο, κτηνοτροφικά μητρώα και λοιπά δικαιολογητικά.....	20
7. Παραβάσεις, υπαιτιότητα και κυρώσεις.....	22
8. Αλληλέγγυα ευθύνη, ανάκτηση και αιτιώδης σύνδεσμος.....	25
9. Διαδικασία ελέγχου, ακρόαση, καταγγελίες και ένδικη προστασία.....	25
10. Πλατφόρμα, διασταυρωτικοί έλεγχοι, διορθώσεις και τεχνικά ζητήματα.....	25

1. Πιστοποίηση, πρόσωπα, εξουσιοδότηση και έγγραφη συμφωνία

Ερώτημα 1

Πιστοποίηση μετά την κατάργηση του ΣΔΕΠΥΑΠ. Επηρεάζεται η πιστοποίηση των φορέων υποβολής ΕΑΕ; Οι φορείς θα κληθούν να υπογράψουν νέο ΣΔΕΠΥΑΠ ή αντίστοιχο πλαίσιο; Εξακολουθούν να ισχύουν οι απαιτήσεις της υπ' αρ. 11096/18.02.2022 Πρόσκλησης πιστοποίησης (2022-2027);

Απάντηση: Η ισχύουσα πιστοποίηση δεν θίγεται και δεν προβλέπεται νέο ΣΔΕΠΥΑΠ. Εξακολουθούν να ισχύουν τα κριτήρια πιστοποίησης των υπ' αρ.370/104924/18.4.2022 και 419/113520/29.4.2022 Υπουργικών Αποφάσεων και της υπ' αρ. 11096/18.02.2022 Πρόσκλησης.

Ερώτημα 2

«Μεταβολές ομάδας έργου ή νομικής μορφής.» Μπορούν να δηλωθούν, και με ποια διαδικασία, μεταβολές στη σύνθεση της ομάδας έργου ή μετασχηματισμός της επιχείρησης (π.χ. από ατομική σε Ο.Ε. ή Ι.Κ.Ε.) κατά τη διάρκεια της περιόδου υποβολής;

Απάντηση: Ως προς τη νομική μορφή των πιστοποιημένων φορέων, οι επιτρεπόμενες μεταβολές, η διαδικασία και τα απαιτούμενα δικαιολογητικά ορίζονται στην Κοινή Απόφαση Α. 1182/2026 του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων και του Διοικητή της ΑΑΔΕ.

Ο πιστοποιημένος φορέας υποβάλλει τη σχετική αίτηση ψηφιακά στην εφαρμογή «Τα Αιτήματά μου» της ψηφιακής πύλης myAADE εντός 30 ημερών από την ολοκλήρωση της μεταβολής ή, επί μεταβολών που υπόκεινται σε δημοσιότητα, από την καταχώρισή της στο Γ.Ε.ΜΗ..

Μεταβολές στο προσωπικό δεν δηλώνονται στην ΑΑΔΕ. Ο φορέας οφείλει να διατηρεί τα κριτήρια πιστοποίησης ως προς το ελάχιστο προσωπικό.

Ερώτημα 3

Η δέουσα επιμέλεια και οι κυρώσεις βαρύνουν αποκλειστικά τον φορέα υποβολής και τους νομίμους εκπροσώπους του και όχι τους εργαζομένους ή προστηθέντες, οι οποίοι ενεργούν κατ' εντολή της διοίκησης; Το ψηφιακό αρχείο ενεργειών του άρθρου 4 παρ. 4 της Απόφασης Α.1180/2026 του Διοικητή της ΑΑΔΕ, που ταυτοποιεί τον χρήστη κάθε ενέργειας, χρησιμοποιείται για καταλογισμό σε βάρος του υπαλλήλου ή μόνο για τον εντοπισμό της ενέργειας;

Απάντηση: Οι κυρώσεις επιβάλλονται στο «Ελεγχόμενο Πρόσωπο», ήτοι στο φορέα υποβολής, και όχι στους εργαζομένους ή προστηθέντες αυτού, οι οποίοι δεν είναι πρόσωπα της παρ. 1 του άρθρου 63Α. Ελεγχόμενο Πρόσωπο κατά την Απόφαση Α.1180/2026 του Διοικητή της ΑΑΔΕ είναι το πρόσωπο που εξουσιοδοτείται από τον Δικαιούχο, κατόπιν έγγραφης συμφωνίας, να υποβάλλει και να διαχειρίζεται ΕΑΕ για λογαριασμό του.

Το ψηφιακό αρχείο ενεργειών της παρ. 4 του άρθρου 4 της Α.1180/2026 χρησιμοποιείται για να ταυτοποιηθεί η ενέργεια, ο χρόνος της, το πρόσωπο που ενήργησε και η ιδιότητά του. Έτσι, καθορίζεται ποιο Ελεγχόμενο Πρόσωπο ευθύνεται, και μπορούν να εκτιμηθούν η έκταση και ο συστηματικός ή μεμονωμένος χαρακτήρας της συμπεριφοράς.

Ερώτημα 4

Έγγραφη Συμφωνία: Να διευκρινιστεί εάν η έγγραφη συμφωνία μεταξύ δικαιούχου και εξουσιοδοτούμενου φορέα υπογράφεται στην βάση της εξουσιοδότησης που έχει προηγηθεί μέσω του gov.gr από τον δικαιούχο στον εξουσιοδοτούμενο, εάν υπογράφεται από τα δύο μέλη πριν την έναρξη της διαδικασίας καταχώρισης και υποβολής της ΕΑΕ και εάν περιλαμβάνει την κατ' αποκοπή αμοιβή για την εργασία υποβολής. Υπάρχει υποχρέωση ανάρτησης της έγγραφης συμφωνίας;

Απάντηση: Για την έγγραφη συμφωνία δεν απαιτείται προηγούμενη χορήγηση εξουσιοδότησης μέσω gov.gr, καθώς η εξουσιοδότηση για την υποβολή ΕΑΕ παρέχεται μέσα από την ειδική εφαρμογή εξουσιοδοτήσεων της ψηφιακής πύλης myAADE.

Η έγγραφη συμφωνία μεταξύ δικαιούχου και εξουσιοδοτούμενου φορέα διατηρείται στον φάκελο τεκμηρίωσης και δεν αναρτάται σε κάποια ψηφιακή εφαρμογή της ΑΑΔΕ.

Δεν απαιτείται η υποβολή τριμηνιαίων καταστάσεων για τις εν λόγω συμφωνίες.

Ερώτημα 5

Χρόνος υπογραφής της έγγραφης συμφωνίας. Η έγγραφη συμφωνία φορέα υποβολής-γεωργού πρέπει να έχει υπογραφεί πριν από την αποδοχή της εξουσιοδότησης στην πλατφόρμα ή αρκεί η υπογραφή της πριν από την οριστικοποίηση της ΕΑΕ;

Απάντηση: Σύμφωνα με το άρθρο 3 της Απόφασης Α.1161/2026 του Διοικητή της ΑΑΔΕ, η ειδική εξουσιοδότηση και η έγγραφη συμφωνία αποτελούν προϋποθέσεις για την υποβολή της ΕΑΕ, οι οποίες ισχύουν σωρευτικά. Δεν απαιτείται συγκεκριμένη χρονική προτεραιότητα μεταξύ των δύο ενεργειών, αλλά κατά την οριστικοποίηση της ΕΑΕ πρέπει να έχουν εκπληρωθεί και οι δύο προϋποθέσεις.

2. Σύγκρουση συμφερόντων, ασυμβίβαστα και αμοιβή

Ερώτημα 6

Ασυμβίβαστο υπαλλήλων δημόσιων φορέων. Στην έννοια του «υπαλλήλου» των περ. β' και γ' της παρ. 1 του άρθρου 3 της Απόφασης Α.1161/2026 του Διοικητή της ΑΑΔΕ περιλαμβάνονται, πέραν των μονίμων υπαλλήλων, οι συμβασιούχοι ορισμένου χρόνου και οι απασχολούμενοι με σύμβαση έργου;

Απάντηση: Η απαγόρευση ισχύει για κάθε πρόσωπο που απασχολείται στους φορείς και τα πρόσωπα που προβλέπονται στην παρ. 1 του άρθρου 3 της Απόφασης Α.1161/2026 του Διοικητή της ΑΑΔΕ, ανεξάρτητα από τη μορφή της σχέσης απασχόλησης τους σε αυτούς. Καλύπτει επομένως μόνιμους υπαλλήλους, υπαλλήλους με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου ή ορισμένου χρόνου και αποσπασμένους ή όσους παρέχουν υπηρεσίες με σύμβαση έργου στις ίδιες υπηρεσίες.

Ερώτημα 7

Παράλληλες υπηρεσίες στον ίδιο γεωργό. Συνιστά σύγκρουση συμφερόντων η υποβολή ΕΑΕ για γεωργό στον οποίο ο ίδιος Φορέας παρέχει: (α) τεχνική υποστήριξη οικολογικών σχημάτων (περιβαλλοντικός φάκελος, Σχέδιο Περιβαλλοντικής Διαχείρισης), (β) μελετητικές υπηρεσίες σε Σχέδια Βελτίωσης, Νέους Αγρότες, LEADER ή τομεακά προγράμματα, (γ) υπηρεσίες σε ΟΕΦ ή Οργανώσεις Οπωροκηπευτικών των οποίων είναι μέλος, (δ) υπηρεσίες σε Επιχειρησιακές Ομάδες Καινοτομίας, (ε) γεωργικές συμβουλές στο πλαίσιο της Π3-78.2;

Απάντηση: Σύμφωνα με το άρθρο 3 παρ. 2 περ. δ' της Απόφασης Α.1161/2026 του Διοικητή ΑΑΔΕ, οι ανωτέρω περιπτώσεις δεν συνιστούν σύγκρουση συμφερόντων, εφόσον δεν συντρέχουν οι λόγοι σύγκρουσης συμφερόντων των υποπερ. δα) και δβ).

Υπενθυμίζεται ότι, σύμφωνα με τις υποπεριπτώσεις αυτές, υφίσταται σύγκρουση συμφερόντων:

- Όταν η συνομολόγηση, καταβολή ή αξίωση αμοιβής ή άλλης οικονομικής παροχής συνδέεται ευθέως, ως προς το ύψος ή την καταβολή της με την επιλεξιμότητα και την έγκριση της ΕΑΕ ή τη χορήγηση ή καταβολή της ενίσχυσης, ή όταν αυτή υπολογίζεται ως ποσοστό επί της ενίσχυσης (υποπερ. δα),
- ανεξαρτήτως του τρόπου καθορισμού της αμοιβής, όταν στο πρόσωπο του εξουσιοδοτούμενου φορέα συντρέχει προσωπικό ή επαγγελματικό συμφέρον ικανό να επηρεάσει την αμερόληπτη εκπλήρωση των καθηκόντων του. Τέτοιες περιπτώσεις υπάρχουν όταν ο εξουσιοδοτούμενος φορέας:
 - ο συμμετέχει άμεσα ή έμμεσα στη διαχείριση, εκμετάλλευση, κυριότητα ή άλλο εμπράγματο δικαίωμα επί της γεωργικής ή κτηνοτροφικής εκμετάλλευσης του γεωργού, για λογαριασμό του οποίου υποβάλλεται η ΕΑΕ,
 - ο είναι ο κτηνίατρος που υποβάλλει δήλωση για τον γεωργό στη Βάση Ιχνηλασιμότητας που λειτουργεί σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 97 του ν. 5302/2026 (Α' 78),
 - ο είτε μετέχει καθ' οιονδήποτε τρόπο ή απασχολείται σε φορείς πιστοποίησης, είτε ασκεί καθήκοντα επιθεωρητή πρωτογενούς τομέα, στην περίπτωση που παρέχει συμβουλές, υποβάλλει, τροποποιεί ή εν γένει διαχειρίζεται ΕΑΕ για ελεγχόμενες ή και πιστοποιούμενες από τους ίδιους εκμεταλλεύσεις,
 - ο μετέχει καθ' οιονδήποτε τρόπο ή απασχολείται σε εργαστήρια εδαφολογικών, φυτοπαθολογικών και χημικών αναλύσεων στην περίπτωση που παρέχει συμβουλές, υποβάλλει, τροποποιεί ή εν γένει διαχειρίζεται ΕΑΕ σε εκμετάλλευση στην οποία παρέχει εργαστηριακές αναλύσεις (υποπερ. δβ).

Ερώτημα 8

Εμπορική δραστηριότητα του Φορέα και παραστατικά που χρησιμοποιούνται ως δικαιολογητικά. Όταν ο Φορέας (ιδιωτικός ή συνεταιριστικός) διατηρεί και εμπορική δραστηριότητα —π.χ. πρατήριο γεωργικών εφοδίων— και υποβάλλει ΕΑΕ για πελάτη του χρησιμοποιώντας παραστατικό που εξέδωσε ο ίδιος (λιπάσματα βραδείας αποδέσμευσης Π1-31.6-I, φερομονικά σκευάσματα ΚΟΜΦΟΥΖΙΟ Π1-31.6-B, δακοπαγίδες/δακόφακες, παγίδες μαζικής σύλληψης) ή αγοράζει από τον ίδιο γεωργό προϊόντα (ζωοτροφές, κτηνοτροφικά ψυχανθή) των οποίων τα τιμολόγια στηρίζουν αίτημα συνδεδεμένης ενίσχυσης, προκύπτει από την οικονομική αυτή σχέση σύγκρουση συμφερόντων, εφόσον η αμοιβή για την ΕΑΕ δεν συνδέεται με το ύψος ή την έγκριση της ενίσχυσης;

Απάντηση: Ισχύει ό,τι απαντήθηκε παραπάνω στο Ερώτημα 7. Η μη ύπαρξη σύγκρουσης συμφερόντων δεν αποκλείει τον φορολογικό έλεγχο ενδεχόμενης εικονικότητας των συναλλαγών και των σχετικών παραστατικών, καθώς και τυχόν λοιπές ευθύνες που προκύπτουν από την κείμενη νομοθεσία (λ.χ. αθέμιτου ανταγωνισμού).

Ερώτημα 9

Έκταση του ασυμβίβαστου. Όταν συντρέχει σύγκρουση συμφερόντων, επεκτείνεται σε μετόχους/εταίρους, συνδεδεμένες ή συνεργαζόμενες επιχειρήσεις;

Απάντηση: Η σύγκρουση συμφερόντων εξετάζεται στο πρόσωπο του φορέα υποβολής. Όταν ο φορέας είναι νομικό πρόσωπο, ελέγχεται τόσο η άμεση όσο και η έμμεση συμμετοχή του στην εκμετάλλευση του γεωργού. Έμμεση συμμετοχή υπάρχει ιδίως όταν εταίρος, μέτοχος με ουσιώδη συμμετοχή, διαχειριστής ή συνδεδεμένη επιχείρηση του φορέα μετέχει στη διαχείριση, την εκμετάλλευση ή την κυριότητα της εκμετάλλευσης του γεωργού.

Για παράδειγμα, εάν ο διαχειριστής μιας ΕΠΕ που αποτελεί φορέα υποβολής ΕΑΕ είναι συνιδιοκτήτης αγροτικής εκμετάλλευσης, συνιστά σύγκρουση συμφερόντων η υποβολή ΕΑΕ επ' αμοιβή για τον έτερο συνιδιοκτήτη της αγροτικής εκμετάλλευσης.

Ερώτημα 10

Ίδια ΕΑΕ μετόχων και υπαλλήλων. Μπορούν εταίροι, μέτοχοι, υπάλληλοι ή προστηθέντα πρόσωπα του Φορέα να υποβάλλουν τη δική τους ΕΑΕ (ως γεωργοί) μέσω του ίδιου Φορέα;

Απάντηση: Εργαζόμενοι ή προστηθέντα πρόσωπα του φορέα μπορούν να υποβάλλουν την ΕΑΕ τους είτε οι ίδιοι, κατά την περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 3 της Απόφασης Α.1161/2026 του Διοικητή της ΑΑΔΕ, είτε μέσω του φορέα. Εφόσον επιλέξουν την υποβολή μέσω του φορέα, απαιτείται να μην συντρέχει περίπτωση σύγκρουσης συμφερόντων της περ. δ' της παρ. 2 του ίδιου άρθρου.

Στην περίπτωση εταίρων ή μετόχων με ουσιώδη συμμετοχή ή διαχειριστών του φορέα, η επεξεργασία και η οριστικοποίηση της ΕΑΕ πρέπει να γίνονται είτε από τους ίδιους, είτε από άλλο φορέα.

Διαφορετική είναι η περίπτωση των προέδρων ή άλλων διαχειριστών που αποτελούν μέλη αγροτικών συνεταιρισμών, για τα οποία προβλέπεται ρητή εξαίρεση από την απαγόρευση υποβολής ΕΑΕ λόγω σύγκρουσης συμφερόντων.

Ερώτημα 11

Τρόπος τιμολόγησης. Είναι συμβατή με την υποπερ. δα) του άρθρου 3 παρ. 2 περ. δ' της Απόφασης Α.1161/2026 του Διοικητή ΑΑΔΕ αμοιβή που κλιμακώνεται με αντικειμενικές παραμέτρους όγκου εργασίας (έκταση, αριθμός αγροτεμαχίων, αριθμός ζώων), χωρίς καμία σύνδεση με το ύψος ή την έγκριση της ενίσχυσης;

Απάντηση: Η αμοιβή που κλιμακώνεται με αντικειμενικές παραμέτρους όγκου εργασίας (έκταση, αριθμός αγροτεμαχίων ή ζώων) δεν γεννά σύγκρουση συμφερόντων, εφόσον δεν υπολογίζεται ως ποσοστό της ενίσχυσης και δεν εξαρτάται από την έγκριση της αίτησης ή την καταβολή της ενίσχυσης.

Ερώτημα 12

Πάγια εντολή εξόφλησης. Είναι συμβατή η εξόφληση της αμοιβής του φορέα με πάγια τραπεζική εντολή, όταν αυτή εθιμικά εκτελείται κοντά στην ημερομηνία πληρωμής των ενισχύσεων;

Απάντηση: Η πάγια εντολή δεν γεννά σύγκρουση συμφερόντων, εφόσον η αμοιβή οφείλεται ανεξαρτήτως έγκρισης της αίτησης ή καταβολής της ενίσχυσης και ο χρόνος εκτέλεσης είναι απλώς διευκολυντικός. Αν η εξόφληση εξαρτάται από την καταβολή της ενίσχυσης, η αμοιβή «συνδέεται ευθέως ως προς την καταβολή» και υπάρχει σύγκρουση συμφερόντων.

Ερώτημα 13

Συγγένεια έως β' βαθμού με στέλεχος του Φορέα. Η συγγένεια έως δεύτερου βαθμού μεταξύ γεωργού και στελέχους ή χειριστή του Φορέα στοιχειοθετεί από μόνη της ασυμβίβαστο, εφόσον δεν προκύπτει παράβαση στη συγκεκριμένη ΕΑΕ;

Απάντηση: Σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 3 της Απόφασης Α.1161/2026 του Διοικητή της ΑΑΔΕ, η ύπαρξη οικογενειακής σχέσης με τον γεωργό δεν συνιστά σύγκρουση συμφερόντων, όταν οι σχετικές υπηρεσίες παρέχονται χωρίς αμοιβή. Η τυχόν καταβολή αμοιβής δεν συνιστά, αφ' εαυτής, σύγκρουση συμφερόντων, εφόσον δεν συντρέχει κάποιος από τους λόγους σύγκρουσης συμφερόντων των υποπερ. δα) και δβ) του ίδιου άρθρου.

Ερώτημα 14

Θεραπεία της σύγκρουσης. Αν η σύγκρουση αφορά συγκεκριμένο εταίρο ή υπάλληλο, αρκεί να αναλάβει την ΕΑΕ άλλος υπάλληλος του ίδιου Φορέα ή πρέπει ο γεωργός να απευθυνθεί σε άλλον Φορέα; Ειδικά για τα οικολογικά σχήματα: μπορεί άλλος Φορέας να αναλάβει μόνο το τμήμα αυτό της αίτησης και με ποια νομική βάση;

Απάντηση: Αν η σύγκρουση αφορά προσωπικά έναν εργαζόμενο ή άλλο προστηθέντα (πχ. συνεργάτη), αρκεί η ΕΑΕ να ανατεθεί σε άλλο εξουσιοδοτημένο πρόσωπο του ίδιου φορέα. Αν η σύγκρουση αφορά εταίρο ή μέτοχο με ουσιώδη συμμετοχή, διαχειριστή ή συνδεδεμένη επιχείρηση του φορέα, ο φορέας υποχρεούται να απέχει από την υποβολή της αίτησης και άρα η επεξεργασία και η οριστικοποίηση της ΕΑΕ πρέπει να γίνονται είτε από τους ίδιους κατά την περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 3 της Απόφασης Α.1161/2026 του Διοικητή της ΑΑΔΕ, είτε από άλλο φορέα.

Το κανονιστικό πλαίσιο δεν επιτρέπει επιμερισμό της υποβολής της αίτησης σε περισσότερους φορείς υποβολής.

3. Εμπιστευτικότητα, προσωπικά δεδομένα και ασφάλεια πληροφοριών

Ερώτημα 15

Προσόντα προσωπικού. Επιτρέπεται στο φορέα υποβολής η επεξεργασία και υποβολή ΕΑΕ από εργαζομένους που δεν έχουν τα επαγγελματικά προσόντα των εξουσιοδοτούμενων φυσικών προσώπων (π.χ. απόφοιτοι ΔΕ);

Απάντηση: Δεν εξετάζεται εάν οι εργαζόμενοι στον φορέα διαθέτουν τα επαγγελματικά προσόντα των εξουσιοδοτούμενων φυσικών προσώπων, καθώς στην περίπτωση αυτή την ευθύνη της υποβολής της ΕΑΕ έχει ο ίδιος ο φορέας.

Ερώτημα 16

Έντυπο ενημέρωσης προσωπικού. Αρκεί εσωτερικό έγγραφο του φορέα που αποστέλλεται άπαξ; Απαιτείται αποδεικτικό λήψης γνώσης ή υπογραφή του εργαζομένου; Απαιτείται τεκμηρίωση ελέγχου ασυμβίβαστου για κάθε γεωργό χωριστά; Ποιος φέρει τελικά την ευθύνη του ελέγχου — ο εργαζόμενος, ο Φορέας ή και οι δύο;

Απάντηση: Το ουσιώδες είναι να αποδεικνύεται ότι το προσωπικό έχει ενημερωθεί και ότι ο φορέας έχει οργανώσει τη συμμόρφωση. Ενδεικτικά, η αποστολή ηλεκτρονικής αλληλογραφίας από την οποία προκύπτουν οι παραλήπτες ή η συμπερίληψη της σχετικής ενημέρωσης στην έγγραφη σύμβαση απασχόλησης του προσωπικού αποτελούν τρόπους επαρκούς ενημέρωσής του.

Δεν απαιτείται ξεχωριστό έγγραφο ενημέρωσης για κάθε παραγωγό.

Ερώτημα 17

Κατάταξη της παράβασης. Σε ποια κατηγορία (απλή ή σοβαρή) κατατάσσεται η μη συμμόρφωση με την Πολιτική Ασφάλειας, δεδομένου ότι δεν κατονομάζεται στην παρ. 3 του άρθρου 63Α;

Απάντηση: Η μη συμμόρφωση με την Πολιτική Ασφαλούς Διαχείρισης και Προστασίας των Δεδομένων της Ενιαίας Αίτησης Ενίσχυσης επισύρει κύρωση μόνο εφόσον συνιστά παραβίαση υποχρεώσεων εμπιστευτικότητας κατά την υποπερ. αβ) της περ. α) της παρ. 3 του άρθρου 63Α του ν. 5264/2025, δηλαδή απλή παράβαση. Πλημμέλειες που δεν συνιστούν παράβαση συγκεκριμένης υποπερίπτωσης καταγράφονται στην έκθεση χωρίς επιβολή κύρωσης.

Ερώτημα 18

Τι συνιστά παραβίαση εμπιστευτικότητας; Αποτελεί παραβίαση: (α) η αποστολή της ΕΑΕ με e-mail στον λογιστή του γεωργού ή σε τρίτο, κατόπιν τηλεφωνικής εντολής του γεωργού; (β) η ταυτόχρονη επεξεργασία δύο ΕΑΕ με έγγραφα ανοιχτά στο γραφείο, ενώ βρίσκονται άλλοι γεωργοί στον χώρο (π.χ. κατά τη διάρκεια επιτόπιου ελέγχου);

Απάντηση : Πρέπει να τηρούνται οι γενικοί κανόνες εμπιστευτικότητας, ασφάλειας και προστασίας προσωπικών δεδομένων που ισχύουν για κάθε εργασία σε ένα σύγχρονο επαγγελματικό περιβάλλον.

Τα στοιχεία της ΕΑΕ δεν πρέπει να κοινοποιούνται ή να είναι προσβάσιμα σε μη εξουσιοδοτημένα πρόσωπα. Επομένως, η αποστολή της ΕΑΕ σε λογιστή ή τρίτο προϋποθέτει την απαραίτητη εξουσιοδότηση και ασφαλή τρόπο διαβίβασης. Αντίστοιχα, κατά την επεξεργασία περισσότερων ΕΑΕ στον ίδιο χώρο, πρέπει να λαμβάνεται μέριμνα ώστε έγγραφα ή στοιχεία μιας ΕΑΕ να μην είναι ορατά ή προσβάσιμα σε άλλους γεωργούς ή τρίτους.

Ερώτημα 19

Επιτρέπεται η υποβολή της αίτησης από εξουσιοδοτούμενο φορέα με τη χρήση κωδικών TAXISnet του γεωργού;

Απάντηση: Η υποβολή της αίτησης από εξουσιοδοτούμενο φορέα με τη χρήση κωδικών TAXISnet του γεωργού **ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ ΑΥΣΤΗΡΑ**. Στην περίπτωση που έχει χορηγηθεί εξουσιοδότηση, η πρόσβαση στην εφαρμογή myAGRO για την υποβολή της αίτησης πραγματοποιείται **ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΑ** με χρήση των προσωπικών κωδικών TAXISnet του εξουσιοδοτούμενου φορέα. Η παράβαση της τήρησης του κανόνα αυτού αποτελεί σοβαρή παραβίαση της πολιτικής ασφαλείας και, επιπλέον, αποτελεί ένδειξη μη τιμολόγησης των υπηρεσιών του εξουσιοδοτούμενου φορέα προς τον γεωργό, η οποία δύναται να οδηγήσει σε φορολογικό έλεγχο.

4. Φάκελος τεκμηρίωσης και δικαιολογητικά

Ερώτημα 20

Κατάλογος περιεχομένου φακέλου τεκμηρίωσης. Προβλέπεται ενιαίος κατάλογος που να ορίζει για κάθε δικαιολογητικό αν είναι υποχρεωτικό ή κατά περίπτωση, αν αναρτάται στην ΕΑΕ ή τηρείται μόνο στον φάκελο; Τι ισχύει όταν αντλείται μέσω διαλειτουργικότητας; Σε ποια μορφή και για πόσο χρόνο πρέπει να διατηρείται ο φάκελος;

Απάντηση: Τα δικαιολογητικά που είναι υποχρεωτικά για τον έλεγχο των όρων επιλεξιμότητας παρατίθενται στο άρθρο 3 παρ. 2 περ. α), καθώς και στο Παράρτημα 1 της Απόφασης Α.1161/2026 του Διοικητή της ΑΑΔΕ.

Πέραν αυτών, ο φορέας υποβολής τηρεί κατά περίπτωση έγγραφα που του παραδόθηκαν από τον γεωργό και τεκμηριώνουν την εργασία που πραγματοποίησε κατ' εντολή του γεωργού.

Ο φάκελος τεκμηρίωσης διατηρείται οπωσδήποτε σε ψηφιακή μορφή. Κατ' εξαίρεση, τοπογραφικά διαγράμματα που προσκομίζονται στον φορέα υποβολής μόνο σε έγχαρτη μορφή, δύναται να τηρούνται μόνο σε έγχαρτη μορφή.

Υπάρχει υποχρέωση διατήρησης μέχρι την παραγραφή των κάθε είδους αξιώσεων βάσει της εθνικής και ενωσιακής νομοθεσίας και οπωσδήποτε για οκτώ (8) έτη από το τέλος του έτους υποβολής της τελευταίας τροποποίησης της ΕΑΕ.

Ερώτημα 21

Ψηφιακό αντίγραφο έναντι πρωτοτύπων. Αρκεί ευκρινές σκαναρισμένο αντίγραφο; Δεδομένου ότι η Απόφαση Α. 1161/2026 του Διοικητή της ΑΑΔΕ ορίζει ότι ο γεωργός προσκομίζει τα πρωτότυπα παραστατικά σε κάθε έλεγχο, επιβεβαιώνεται ότι ο Φορέας δεν υποχρεούται να τηρεί πρωτότυπα καρτελάκια σπόρων και τιμολόγια;

Απάντηση: Η υποχρέωση προσκόμισης πρωτοτύπων παραστατικών βαρύνει τον γεωργό. Για τον φορέα υποβολής της αίτησης αρκεί η τήρηση ευκρινούς σαρωμένου (σκαναρισμένου) αντιγράφου.

Ερώτημα 22

Ποια ελάχιστα στοιχεία πρέπει να φέρει ένα «χειρόγραφο» μισθωτήριο (συμβαλλόμενοι, ημερομηνία κατάρτισης, αγροτεμάχια, διάρκεια, μίσθωμα, υπογραφές); Απαιτείται θεώρηση γνησίου υπογραφής;

Απάντηση: Ο φορέας υποχρεούται να ελέγχει τα ελάχιστα τυπικά στοιχεία που απαιτεί η Απόφαση Α. 1161/2026 του Διοικητή της ΑΑΔΕ: ταυτοποίηση συμβαλλομένων, ημερομηνία, υπογραφές, διάρκεια, μίσθωμα και επαρκή περιγραφή του μισθίου. Δεν απαιτείται τα προσκομιζόμενα μισθωτήρια να φέρουν θεώρηση γνησίου υπογραφής.

Η εξακρίβωση της γνησιότητας των υπογραφών δεν αποτελεί αντικείμενο ελέγχου του φορέα, εκτός εάν προκύπτει προδήλως ότι το έγγραφο είναι αβάσιμο ή ανακριβές ή ο φορέας γνωρίζει ότι το έγγραφο είναι ψευδές.

Ερώτημα 23

Όταν ο παραγωγός προσκομίζει ιδιωτικό χειρόγραφο μισθωτήριο, στο οποίο οι υπογραφές εκμισθωτή και μισθωτή δεν έχουν θεωρηθεί για το γνήσιο της υπογραφής, μπορεί ο φορέας υποβολής να θεωρηθεί συνυπεύθυνος εάν το μισθωτήριο αποδειχθεί ανακριβές ή πλαστό;

Απάντηση: Όχι, η μη θεώρηση του γνησίου της υπογραφής δεν καθιστά από μόνη της τον φορέα υποβολής συνυπεύθυνο για την ακρίβεια ή τη γνησιότητα του μισθωτηρίου. Ο φορέας υποβολής ελέγχει την ύπαρξη των ελάχιστων στοιχείων του μισθωτηρίου (βλ. ανωτέρω Ερώτημα 22) και καταχωρεί τα στοιχεία που δηλώνει ο παραγωγός. Η ευθύνη για την ακρίβεια και τη γνησιότητα του μισθωτηρίου βαρύνει τον παραγωγό. Ο φορέας υποβολής φέρει ευθύνη μόνο εάν προχώρησε σε καταχώριση μισθωτηρίου που δεν διαθέτει τα ελάχιστα απαιτούμενα στοιχεία ή είναι προδήλως ανακριβές, αβάσιμο ή αναντίστοιχο προς το σκοπό προς τον οποίο προσκομίσθηκε (π.χ. έλλειψη υπογραφών, κενές σελίδες) ή ο φορέας τελούσε σε γνώση.

Ερώτημα 24

Συγκεκριμένες περιπτώσεις μισθωτηρίων. Θεωρείται προδήλως ανακριβές μισθωτήριο, ώστε να επιβάλλεται αποχή από την οριστικοποίηση: (α) μισθωτήριο με μηδενικό μίσθωμα (δωρεάν παραχώρηση) μεταξύ μη συγγενών-(β) μισθωτήριο με ασυνήθιστα χαμηλό μίσθωμα-(γ) μισθωτήριο ετήσιας διάρκειας-(δ) ηλεκτρονικό μισθωτήριο άνω των εννέα ετών χωρίς συμβολαιογραφική πράξη- (ε) αγροτεμάχιο σε μεγάλη απόσταση από την έδρα της εκμετάλλευσης- (στ) μισθωτήριο τυπικά πλήρες αλλά με έκταση διαφορετική από το ψηφιοποιημένο αγροτεμάχιο (ζ) αποκλίσεις του Ε9 με τη δήλωση ΟΣΔΕ ως προς τα τοπωνύμια ή την δήλωση χρήσης γης (π.χ. στο ΟΣΔΕ ελαιώνας, στο Ε9 το αγροτεμάχιο αναφέρεται ως αροτραία). (η) Κτηνοτροφικό Μητρώο που περιέχει την ετήσια υποχρεωτική απογραφή, η οποία συμφωνεί με τα στοιχεία της Κτηνιατρικής Βάσης Δεδομένων αλλά δεν είναι ορθά ενημερωμένο ως προς τις εισόδους - εξόδους ζώων στην εκμετάλλευση;

Απάντηση: Πρόδηλη ανακρίβεια είναι η αναντιστοιχία που προκύπτει άμεσα και αντικειμενικά από τα στοιχεία που βρίσκονται στη διάθεση του φορέα υποβολής της αίτησης κατά τον χρόνο της υποβολής/οριστικοποίησης, χωρίς να απαιτείται ειδική έρευνα ιδιοκτησίας, έλεγχος γνησιότητας ή αυτοτελής επαλήθευση άλλης δημόσιας βάσης.

Οι περιπτώσεις (α) έως (δ) και (ζ) δεν αποτελούν αφ' εαυτές περιπτώσεις πρόδηλης ανακρίβειας.

Ως προς την περίπτωση (ε), η απόσταση αφ' εαυτής δεν συνιστά πρόδηλη ανακρίβεια. Ωστόσο, υπό προϋποθέσεις θα μπορούσε να αποτελεί περίπτωση πρόδηλης ανακρίβειας. Εάν π.χ. κτηνοτρόφος με έδρα την Λάρισα δηλώνει μίσθωση ιδιωτικού βοσκοτόπου στη Νάξο, ο φορέας υποβολής υποχρεούται να ελέγξει εάν ο κτηνοτρόφος έχει οργανώσει την επαγγελματική του δραστηριότητα με τρόπο που μπορεί να την ασκεί αποτελεσματικά σε τέτοια απόσταση από την έδρα του. Ο φορέας μπορεί να ζητήσει διευκρινίσεις από τον γεωργό και, με βάση τα στοιχεία που θα τεθούν υπόψη του, υποχρεούται να αρνηθεί την καταχώρηση των συγκεκριμένων δεδομένων στην αίτηση, εφόσον αποκτήσει τη βεβαιότητα ότι τα δεδομένα αυτά δεν είναι ακριβή.

Στην περίπτωση (ζ) ο έλεγχος γίνεται ως προς την έκταση και το ποσοστό ιδιοκτησίας. Τα τοπωνύμια δεν είναι αξιόπιστα και η χρήση γης ελέγχεται μόνο με τεχνικές παρακολούθησης γης (AMS).

Οι περιπτώσεις (στ), εμπίπτουν ευθέως στο άρθρο 3 παρ. 2 περ. ε) υποπερ. εβ) iv) της Α1161/2026 (συμφωνία καταχωριζόμενων στοιχείων με τα δικαιολογητικά) και ο φορέας υποχρεούται να την ελέγξει. Η περίπτωση (η) δεν σημαίνει κατ' ανάγκη ότι το δικαιολογητικό είναι προδήλως ανακριβές ή ότι δεν αποδεικνύεται το ζωικό κεφάλαιο. Η ενημέρωση των μεταβολών αποτελεί υποχρέωση του κτηνοτρόφου.

Ερώτημα 25

Μεταφερόμενα δικαιολογητικά. Για δικαιολογητικά που μεταφέρονται αυτούσια από προηγούμενη ΕΑΕ (π.χ. χειρόγραφα μισθωτήρια σε ισχύ μετά την 31/5/2026), ο φορέας υποβολής οφείλει να διενεργήσει επανέλεγχο πληρότητας;

Απάντηση: Για δικαιολογητικά που μεταφέρονται από την προηγούμενη ΕΑΕ και χρησιμοποιούνται για την τεκμηρίωση της φετινής ΕΑΕ, πρέπει να ελέγχεται ότι εξακολουθούν να είναι σε ισχύ, ότι διαθέτουν τα ελάχιστα απαιτούμενα στοιχεία και ότι καλύπτουν την τρέχουσα καταχώρηση.

Ο έλεγχος αφορά τα δικαιολογητικά που χρησιμοποιούνται για την απόδειξη της φετινής δήλωσης και όχι την εκ νέου συλλογή ή τον γενικό επανέλεγχο όλων των δικαιολογητικών προηγούμενων ετών.

Σε περίπτωση που κάποιο δικαιολογητικό δεν έχει μεταφερθεί λόγω τεχνικού προβλήματος της πλατφόρμας, θα πρέπει να αναζητείται ή να υποβάλλεται εκ νέου, εφόσον απαιτείται για την τεκμηρίωση της φετινής ΕΑΕ.

Ερώτημα 26

Δικαίωμα υπεκμίσθωσης. Οφείλουμε να ελέγχουμε αν ο αρχικός μισθωτής έχει δικαίωμα να υπεκμισθώσει το αγροτεμάχιο;

Απάντηση: Σε περίπτωση που προσκομίζεται μισθωτήριο από το οποίο προκύπτει ότι ο εκμισθωτής δεν είναι ο ίδιος ιδιοκτήτης του αγροτεμαχίου, άρα αποτελεί υπεκμισθωτή, πρέπει να αναφέρεται στο μισθωτήριο ότι ο υπεκμισθωτής έχει δικαίωμα υπεκμίσθωσης με βάση τη σύμβαση που έχει συνάψει με τον αρχικό εκμισθωτή (ιδιοκτήτη). Δεν απαιτείται η προσκόμιση στον φορέα υποβολής της σύμβασης μίσθωσης μεταξύ του υπεκμισθωτή και του αρχικού εκμισθωτή.

Ερώτημα 27

Όταν το πρόσωπο που εμφανίζεται και υπογράφει στο μισθωτήριο ως ιδιοκτήτης ή εκμισθωτής αποδειχθεί εκ των υστέρων ότι δεν είναι ο πραγματικός ιδιοκτήτης ή ότι δεν έχει νόμιμο δικαίωμα εκμίσθωσης, προκύπτει συνυπευθυνότητα του φορέα υποβολής, παρότι αυτό δεν έχει πρόσβαση σε πλήρη και επικαιροποιημένα στοιχεία ιδιοκτησίας;

Απάντηση: Η εκ των υστέρων διαπίστωση ότι το πρόσωπο που εμφανίζεται ως ιδιοκτήτης ή εκμισθωτής δεν ήταν ο πραγματικός δικαιούχος του αγροτεμαχίου ή δεν είχε δικαίωμα εκμίσθωσης δεν θεμελιώνει, αφ' εαυτής, ευθύνη του φορέα υποβολής. Ο φορέας υποβολής υποχρεούται να ελέγχει την ύπαρξη, πληρότητα και τυπική ορθότητα των προσκομιζόμενων δικαιολογητικών και να μην οριστικοποιεί την ΕΑΕ όταν προκύπτει πρόδηλη αναντιστοιχία μεταξύ των δηλωθέντων στοιχείων και των διαθέσιμων δικαιολογητικών. Ευθύνη του φορέα μπορεί να εξεταστεί μόνο εφόσον αποδεικνύεται ότι γνώριζε ή, βάσει πρόδηλων στοιχείων που είχαν τεθεί υπόψη του κατά την υποβολή, όφειλε να γνωρίζει την ανακρίβεια των δηλωθέντων στοιχείων.

Ερώτημα 28

Δικαιολογητικά χρήσης γης. Ποια στοιχεία πρέπει να προσκομίζει ο γεωργός —και ποια οφείλει να ζητεί ο φορέας υποβολής για αγρανάπαυση, κοφτολίβαδο και καλλιεργητική φροντίδα δέντρων, ώστε ο έλεγχός να μη θεωρηθεί ελλιπής;

Απάντηση: Τα προβλεπόμενα στην Απόφαση ΑΑΔΕ Α. 1161/2026 και την Εγκύκλιο Ε. 2045/4-8-2026, ορισμοί σελ. 7 και παρεμβάσεις «4 ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΟ ΚΛΙΜΑ, ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΑΛΗ ΔΙΑΒΙΩΣΗ ΤΩΝ ΖΩΩΝ (ECOScheme)» αναφορικά με την ΕΑΕ 2026. Οι υποχρεώσεις των παραγωγών είναι οι συνήθεις της άσκησης αγροτικής δραστηριότητας και οι επιμέρους όταν πρόκειται για συμμετοχή σε Οικολογικά Σχήματα, Μέτρα ΠΑΑ κλπ. Επίσης, θα πρέπει να γίνονται οι απαραίτητες διορθώσεις σύμφωνα με τα αποτελέσματα του Συστήματος Παρακολούθησης Εκτάσεων.

Ερώτημα 29

Χρόνος έκδοσης τιμολογίων οικολογικών σχημάτων. Τα τιμολόγια για τα Σχέδια Περιβαλλοντικής Διαχείρισης (ΣΠΔ) και εφαρμογών πρέπει να αναρτηθούν έως 31/10/2026, ενώ κατά το ΦΕΚ πρέπει να εκδοθούν μετά την ολοκλήρωση της ΕΑΕ, η οποία θα είναι ακόμη σε εξέλιξη. Ποια ευθύνη φέρει ο Φορέας αν τελικά εκδοθούν μετά τις 31/10/2026;

Απάντηση: Σύμφωνα με τα οριζόμενα στην Εγκύκλιο 2045/2026, το τιμολόγιο του τεχνικού συμβούλου πρέπει να έχει ημερομηνία έκδοσης από 1/11 του έτους ν-1 έως 31/10 του έτους ν, με αναφορά σε ποια ΕΑΕ αφορά η σύνταξη του ΣΠΔ και αφορά τις καλλιέργειες που δηλώνονται στην ΕΑΕ από το έτος ν-1 έως το φθινόπωρο του ν.

Δεδομένου ότι οι καλλιέργειες που δηλώνονται στην ΕΑΕ 2026 έχουν ήδη ολοκληρωθεί, το ΣΠΔ θα έπρεπε ήδη να είναι συμπληρωμένο και να παρακολουθείται. Δεν απαιτείται δηλαδή η οριστικοποίηση της ΕΑΕ.

Ερώτημα 30

Σε περίπτωση που διαπιστωθεί λάθος εντός της ΕΑΕ σε περίοδο που όμως η εφαρμογή έχει κλείσει ή δεν επιδέχεται τέτοιες διορθώσεις (π.χ. σάρωση και επισύναψη δικαιολογητικών), εφόσον υπάρχει το ορθό έγγραφο στον φάκελο τεκμηρίωσης δύναται να μην προσδιορισθεί ευθύνη για το φορέα υποβολής εφόσον κοινοποιηθεί το ορθό έγγραφο ή η υπόδειξη για την πιθανή διόρθωση;

Απάντηση: Οι περίοδοι που η εφαρμογή myAGRO είναι ανοιχτή για υποβολή αιτήσεων και κατόπιν για διορθώσεις σφαλμάτων καθορίζονται από τις σχετικές αποφάσεις της ΑΑΔΕ.

Η υποβολή λανθασμένου δικαιολογητικού λόγω υπαιτιότητας του φορέα υποβολής, η οποία οδήγησε σε καταβολή ενισχύσεων, τις οποίες δεν δικαιούτο ο γεωργός, συνιστά λόγο ευθύνης του φορέα. Ο φορέας υποδοχής δύναται να αποδείξει ότι το σφάλμα έγινε χωρίς υπαιτιότητά του. Η οικειοθελής γνωστοποίηση του σφάλματος στην ΑΑΔΕ πριν από την έναρξη ελέγχου συνεκτιμάται για τη διαπίστωση του βαθμού της υπαιτιότητας.

Ερώτημα 31

Στην περίπτωση χρήσης αγροτεμαχίου που ανήκει στο δημόσιο (Δημόσιες Γαίες) και του άρθρου 100 του νόμου 5302/2026, ποια έγγραφα υποχρεούται ο φορέας υποβολής στο πλαίσιο της

δέουσας επιμέλειας να ζητά και να τηρεί στον φάκελο τεκμηρίωσης προς απόδειξη νόμιμης δήλωσης του αγροτεμαχίου από πλευράς παραγωγού;

Απάντηση: Στην περίπτωση των αγροτεμαχίων που εμπίπτουν στη διάταξη του άρθρου 100 του ν. 5302/2026 απαιτείται κάθε αποδεικτικό έγγραφο που τεκμηριώνει τη νόμιμη κατοχή του αγροτεμαχίου από τον γεωργό, και εφόσον αυτό δεν είναι διαθέσιμο, κατ' ελάχιστον Υπεύθυνη Δήλωση του παραγωγού μέσω gov.gr ή με θεωρημένο το γνήσιο της υπογραφής του (θα δημοσιευθεί σχετικό υπόδειγμα).

5. Δέουσα επιμέλεια, όρια ελέγχου και πρόδηλη ασυμβατότητα

Ερώτημα 32

Επάρκεια συμφωνητικού και έντυπου ενημέρωσης. Η υπογεγραμμένη έγγραφη συμφωνία με τον γεωργό και το έντυπο ενημέρωσης προσωπικού γίνονται δεκτά ως επαρκής απόδειξη οργανωτικής επιμέλειας του φορέα υποβολής;

Απάντηση: Ναι, η υπογεγραμμένη έγγραφη συμφωνία με τον γεωργό και το έντυπο ενημέρωσης προσωπικού αποτελούν αναγκαία στοιχεία οργανωτικής επιμέλειας και στοιχεία του φακέλου τεκμηρίωσης. Η τήρηση της δέουσας επιμέλειας κρίνεται ανά ΕΑΕ κατά το άρθρο 3 παρ. 2 περ. ε) της Απόφασης Α.1161/2026 του Διοικητή της ΑΑΔΕ. Ο φορέας υποβολής οφείλει να ελέγχει οποιαδήποτε αναντιστοιχία προκύπτει άμεσα και αντικειμενικά από τα στοιχεία που βρίσκονται στη διάθεσή του κατά τον χρόνο της υποβολής/οριστικοποίησης της ΕΑΕ, χωρίς να απαιτείται ειδική έρευνα ιδιοκτησίας, έλεγχος γνησιότητας ή αυτοτελής επαλήθευση μέσω άλλης δημόσιας βάσης.

Ερώτημα 33

Κριτήρια του «πρόδηλου». Με ποια κριτήρια μια ανακρίβεια ή αναντιστοιχία είναι «πρόδηλη»; Κρίνεται μόνο από όσα φαίνονται στα ίδια τα έγγραφα και στην πλατφόρμα ή και από ασυμβατότητες που θα προέκυπταν μόνο μετά από διασταύρωση;

Απάντηση: Ο φορέας υποβολής οφείλει να ελέγχει οποιαδήποτε αναντιστοιχία προκύπτει άμεσα και αντικειμενικά από τα στοιχεία που βρίσκονται στη διάθεσή του κατά τον χρόνο της υποβολής/οριστικοποίησης, χωρίς να απαιτείται ειδική έρευνα ιδιοκτησίας, έλεγχος γνησιότητας ή αυτοτελής επαλήθευση άλλης δημόσιας βάσης.

Ερώτημα 34

Αν ο γεωργός αιτηθεί ενίσχυση (π.χ. νεαρής ηλικίας, αναδιανεμητική), το σύστημα δεν εμφανίσει προειδοποίηση, η ενίσχυση καταβληθεί, και εκ των υστέρων ο γεωργός κριθεί μη δικαιούχος, φέρει ευθύνη ο Φορέας;

Απάντηση: Ο φορέας δεν ευθύνεται για τη διαπίστωση της συνδρομής ή μη, των ουσιαστικών προϋποθέσεων επιλεξιμότητας, εκτός αν αυτή προέκυπτε προδήλως από τα στοιχεία που είχε ενώπιόν του ή τελούσε σε γνώση. Ο φορέας υποβολής φέρει ευθύνη για την ορθή υποβολή της αίτησης και υποχρεούται, πριν από την υποβολή του αιτήματος, να ελέγχει το προφίλ και τα διαθέσιμα στοιχεία του γεωργού και να τον ενημερώνει για τυχόν προϋποθέσεις ή περιορισμούς που επηρεάζουν την επιλεξιμότητά του. Τα προειδοποιητικά μηνύματα είναι ενημερωτικής φύσεως και δεν απαλλάσσουν τον φορέα υποβολής από την υποχρέωση να εξετάζει τα διαθέσιμα στοιχεία πριν υποβάλει το αίτημα. Στην περίπτωση που ο φορέας γνωρίζει ότι ο γεωργός δεν πληροί τα κριτήρια επιλεξιμότητας, υποχρεούται να απέχει της υποβολής.

Ερώτημα 35

Ποια δικαιολογητικά και ποιους ελέγχους οφείλει να ζητά και να διενεργεί ο φορέας υποβολής, προκειμένου να θεωρείται ότι επέδειξε τη δέουσα επιμέλεια και να μην ευθύνεται για ψευδή ή ανακριβή στοιχεία που δήλωσαν και προσκόμισαν οι συμβαλλόμενοι;

Απάντηση: Η δέουσα επιμέλεια του φορέα υποβολής συνίσταται στη συλλογή και τήρηση των προβλεπόμενων ανά περίπτωση δικαιολογητικών, στη διενέργεια των προβλεπόμενων ελέγχων και στη διερεύνηση τυχόν πρόδηλων ανακριβειών, που ορίζονται στην Απόφαση Α. 1161/2026 του Διοικητή της ΑΑΔΕ. Ο φορέας δεν ευθύνεται για ψευδή ή ανακριβή στοιχεία ή δικαιολογητικά που προσκομίζουν οι συμβαλλόμενοι, εκτός εάν η ανακρίβεια ήταν πρόδηλη ή είχε περιέλθει σε γνώση του.

Ερώτημα 36

Ένα μισθωτήριο με λανθασμένη ταυτότητα είναι «γνησιότητα» ή «τυπική ορθότητα»;

Απάντηση: Η δέουσα επιμέλεια του φορέα υποβολής περιλαμβάνει τον έλεγχο της τυπικής ορθότητας του δικαιολογητικού και της συμφωνίας των δηλωθέντων στοιχείων με τα στοιχεία του δικαιολογητικού, αλλά δεν εκτείνεται σε εξακρίβωση της γνησιότητάς του, εκτός εάν είναι προδήλως αβάσιμο, ανακριβές ή αναντίστοιχο προς τον σκοπό για τον οποίο προσκομίζεται.

Ερώτημα 37

Τα προειδοποιητικά σφάλματα της εφαρμογής MyAGRO εμπίπτουν στην κατηγορία των πρόδηλων ασυμβατοτήτων;

Απάντηση: Πρόδηλη ασυμβατότητα είναι η αναντιστοιχία που προκύπτει άμεσα και αντικειμενικά από τα στοιχεία που βρίσκονται στη διάθεση του φορέα υποβολής κατά τον χρόνο της υποβολής/οριστικοποίησης, χωρίς να απαιτείται ειδική έρευνα ιδιοκτησίας, έλεγχος γνησιότητας ή αυτοτελής επαλήθευση άλλης δημόσιας βάσης.

Τα προειδοποιητικά μηνύματα δεν εμποδίζουν τεχνικά την οριστικοποίηση. Είναι ενημερωτικής φύσεως και αξιολογούνται ανάλογα από τους υποβάλλοντες. Όταν όμως επισημαίνουν

ασυμβατότητα των δηλούμενων στοιχείων με στοιχεία του συστήματος, ο φορέας οφείλει να την εξετάσει και να μην οριστικοποιήσει την ΕΑΕ, εφόσον δεν αρθεί ή δεν αιτιολογηθεί (π.χ. βλ. ερώτημα 38 στην περίπτωση των ΚΑΕΚ με δήλωση λόγου εξαίρεσης)

Ερώτημα 38

Στην περίπτωση ιδιόκτητων αγροτεμαχίων κι εφόσον κατά την οριστικοποίηση της ΕΑΕ δεν υπάρξει κάποιο σχετικό σφάλμα ή προειδοποίηση, ότι ο ΚΑΕΚ δεν αντιστοιχεί στον φερόμενο ως ιδιοκτήτη, υποχρεούται ο φορέας υποβολής στο πλαίσιο της δέουσας επιμέλειας να ζητά και να τηρεί στον φάκελο τεκμηρίωσης έγγραφο προς απόδειξη νόμιμης κατοχής του αγροτεμαχίου από πλευράς του παραγωγού και αν ναι, ποια;

Απάντηση: Εάν κατά την υποβολή υπάρχει προειδοποίηση ή σφάλμα ότι ο ΚΑΕΚ δεν αντιστοιχεί στον φερόμενο ως ιδιοκτήτη της έκτασης και το αγροτεμάχιο δηλώνεται ως ιδιόκτητο, ο γεωργός πρέπει να τεκμηριώσει το λόγο που δεν φαίνεται ως ιδιοκτήτης, επιλέγοντας τον αντίστοιχο λόγο εξαίρεσης μέσα από τον σχετικό κατάλογο της εφαρμογής. Στον φορέα υποβολής θα πρέπει να προσκομίζονται τα έγγραφα που τεκμηριώνουν τον σχετικό λόγο εξαίρεσης ή κατ' ελάχιστον σχετική υπεύθυνη δήλωση του γεωργού μέσω gon.gr ή με θεώρηση γνησίου της υπογραφής του, όπου θα προσδιορίζεται ο λόγος της εξαίρεσης και θα δηλώνεται ότι τα σχετικά έγγραφα τηρούνται στο αρχείο του γεωργού και είναι διαθέσιμα σε περίπτωση ελέγχου. Εάν δεν υπάρχει λόγος εξαίρεσης, τότε δεν δύναται να καταχωρηθεί ΚΑΕΚ που δεν επιβεβαιώνεται από το Κτηματολόγιο.

Ερώτημα 39

Αποκλίσεις Ε9 – ΕΑΕ. Αποκλίσεις τοπωνυμίων ή χρήσης γης (π.χ. ελαιώνας στην ΕΑΕ, αροτραία στο Ε9) συνιστούν «πρόδηλη ασυμβατότητα» ή αφορούν την ουσιαστική επιλεξιμότητα;

Απάντηση: Για οποιεσδήποτε αποκλίσεις διαπιστώνονται στο Ε9, στις περιπτώσεις που πρόκειται για ιδιόκτητα αγροτεμάχια, πρέπει να ενημερώνεται ο παραγωγός ώστε να τα διορθώσει στο Ε9. Ο φορέας απέχει από την οριστικοποίηση όσο η απόκλιση δεν έχει αρθεί. Για τα μισθωμένα, δεν υπάρχει η ίδια απαίτηση. Σε κάθε περίπτωση η περιφερειακή ενότητα ψηφιοποίησης του αγροτεμαχίου θα πρέπει να συμπίπτει με την αντίστοιχη που έχει δηλωθεί στο Ε9.

Ερώτημα 40

Εκκρεμότητες Κτηματολογίου. Πώς αντιμετωπίζονται οι εξής περιπτώσεις: α) μη ολοκληρωμένη κτηματογράφηση, β) εκκρεμείς ενστάσεις κυριότητας ή ορίων (ιδίως βοσκότοποι με διαφορές πολιτών-Δημοσίου), γ) ακίνητα «αγνώστου ιδιοκτήτη» που διεκδικούνται, δ) αγοραπωλησίες ή αποδοχές κληρονομιάς που δεν έχουν ακόμη καταχωριστεί; Γίνονται δεκτοί ως εναλλακτική τεκμηρίωση τίτλοι, τοπογραφικά, ενστάσεις και τα δικαιολογητικά που έχουν κατατεθεί στο Κτηματολόγιο;

Απάντηση: Βλ. παραπάνω απάντηση σε Ερώτημα 38.

Ερώτημα 41

Απορριφθέντα αγροτεμάχια. Τι ισχύει για αγροτεμάχια που απορρίπτονται βάσει Κτηματολογίου χωρίς να το γνωρίζει ο ιδιοκτήτης, ή ενώ εκκρεμεί ένστασή του κατά της απόρριψης;

Απάντηση: Υπάρχει σχετοκός λόγος στον κατάλογο αποδεκτών εξαιρέσεων (βλ .παραπάνω απάντηση σε Ερώτημα 38).

Ερώτημα 42

Ένα ΑΤΑΚ – δύο ΚΑΕΚ. Όταν ενοικιαζόμενο αγροτεμάχιο με ένα ΑΤΑΚ οριοθετείται σε περιοχή με δύο ΚΑΕΚ, δεν μπορούμε να γνωρίζουμε αν το δεύτερο ΚΑΕΚ ανήκει στον ίδιο εκμισθωτή και ο γεωργός επιμένει στην οριστικοποίηση — ποια είναι η ενδεδειγμένη ενέργεια και ποια η ευθύνη του φορέα υποβολής σε περίπτωση άρνησης ή, αντιστρόφως, οριστικοποίησης;

Απάντηση: Για όλα τα δηλωμένα ΚΑΕΚ παρέχεται εντός της εφαρμογής myAGRO πληροφορία εάν ανήκουν στον ιδιοκτήτη-εκμισθωτή που δηλώνεται. Εάν προκύπτει κάποιος νόμιμος λόγος εξαίρεσης ΚΑΕΚ, αυτή δύναται να δηλώνεται βάσει των σχετικών επιλογών. Ως προς, δε, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, ισχύουν τα αναφερόμενα επί του Ερωτήματος 38.

Ερώτημα 43

Παρεμβάσεις χωρίς αγροτεμάχια βοσκοτόπου. Πώς συμπληρώνονται τα αιτήματα παρεμβάσεων και οικολογικών σχημάτων όταν απουσιάζουν από την ΕΑΕ τα αγροτεμάχια βοσκοτόπων;

Απάντηση: Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες τα αγροτεμάχια βοσκοτόπων είναι αποτέλεσμα της κατανομής δημόσιου επιλέξιμου βοσκοτόπου, ο γεωργός ή ο φορέας υποβολής, μετά την ενεργοποίηση της σχετικής δυνατότητας από την ΑΑΔΕ, υποχρεούται να εισέλθει στην ΕΑΕ και να συμπληρώσει/επικαιροποιήσει ο ίδιος τα αιτήματα για τις σχετικές παρεμβάσεις και τα οικολογικά σχήματα σε επίπεδο αγροτεμαχίου. Οι ημερομηνίες τροποποίησης της ΕΑΕ καταγράφονται στο άρθρο 7 της Απόφασης Α.1161/2026 του Διοικητή της ΑΑΔΕ.

Ο γεωργός οφείλει να παρακολουθεί τις σχετικές ανακοινώσεις, τα δελτία τύπου και τις οδηγίες της ΑΑΔΕ και να ενημερώνεται για τις διαθέσιμες λειτουργικότητες και τις προθεσμίες που αφορούν την ΕΑΕ.

Ερώτημα 44

Τι ισχύει για αγροτεμάχια τα οποία εμφανίζονται στα διαθέσιμα χαρτογραφικά ή κτηματολογικά στοιχεία ως δημόσια, αλλά ο παραγωγός προσκομίζει μισθωτήριο και δηλώνει ότι καταβάλλει μίσθωμα σε φυσικό πρόσωπο που παρουσιάζεται ως ιδιοκτήτης; Εάν το αγροτεμάχιο δηλωθεί στην ΕΑΕ, θεωρείται συνυπεύθυνος ο φορέας υποβολής; Οφείλει να αρνηθεί την καταχώρισή του ή να ζητήσει πρόσθετα αποδεικτικά νόμιμης κατοχής και, εάν ναι, ποια;

Απάντηση: Εάν προκύπτει κάποιος νόμιμος λόγος εξαίρεσης ΚΑΕΚ του ιδιοκτήτη, μπορεί να δηλώνεται στο myAGRO βάσει των σχετικών επιλογών, οπότε, αναφορικά με τα απαιτούμενα δικαιολογητικά που τηρούνται στον φάκελο τεκμηρίωσης, ισχύουν τα αναφερόμενα επί του Ερωτήματος 38. Εάν δεν υπάρχει λόγος εξαίρεσης, τότε δεν δύναται να καταχωρηθεί ΚΑΕΚ που δεν επιβεβαιώνεται από το Κτηματολόγιο.

Ερώτημα 45

Όσον αφορά την σχεδίαση των αγροτεμάχιων χρειάζεται να προσκομίζονται τοπογραφικά ή αποσπάσματα χαρτών των ΚΑΕΚ για να γίνεται η σχεδίαση ή αρκεί η υπόδειξη στον χάρτη από τον παραγωγό; Δημιουργείται συνυπευθυνότητα του φορέα υποβολής για την σχεδίαση όταν αποτελεί ρητή απαίτηση του γεωργού; Θα μπορούσε να υπάρχει κάποιο δικαιολογητικό για να γίνει δεκτή από τον χειριστή η απαίτηση σχεδίασης στο σημείο που υποδεικνύει ο παραγωγός όπως για παράδειγμα Υπεύθυνη δήλωση ;

Απάντηση: Στην ΕΑΕ πρέπει να δηλώνονται τα αγρονομικά όρια της καλλιέργειας. Η σχεδίαση των αγροτεμαχίων πραγματοποιείται με βάση τα στοιχεία και τις υποδείξεις του παραγωγού. Ο φορέας υποβολής δεν ευθύνεται για τη θέση ή τα όρια του αγροτεμαχίου που υποδεικνύονται από τον παραγωγό, εκτός εάν προκύπτει πρόδηλη αναντιστοιχία με τα διαθέσιμα στοιχεία.

Στην περίπτωση που δεν προκύπτει ο ιδιοκτήτης που δηλώνει ο παραγωγός, θα πρέπει να προκύπτει κάποιος νόμιμος λόγος εξαίρεσης του ΚΑΕΚ του ιδιοκτήτη και τότε μπορεί να δηλώνεται στο myAGRO βάσει των σχετικών επιλογών (βλ. Ερώτημα 38). Εάν δεν υπάρχει λόγος εξαίρεσης τότε δεν δύναται να καταχωρηθεί ΚΑΕΚ που δεν επιβεβαιώνεται από το Κτηματολόγιο.

Ερώτημα 46

Δημιουργείται συνυπευθυνότητα για την καταχώριση ΚΑΕΚ που δεν αντιστοιχεί με τον δηλωμένο ως ιδιοκτήτη του αγροτεμαχίου;

Απάντηση: Η ασυμφωνία μεταξύ του δηλωθέντος ιδιοκτήτη και του ΚΑΕΚ δεν θεμελιώνει, αφ' εαυτής, ευθύνη του φορέα υποβολής, εφόσον το ΚΑΕΚ έχει αντληθεί ή καταχωρηθεί σύμφωνα με τις προβλεπόμενες διαδικασίες του πληροφοριακού συστήματος και δεν προκύπτει πρόδηλη αναντιστοιχία ή ανακρίβεια.

Ερώτημα 47

Όσον αφορά τα ΚΑΕΚ, σε πολλές περιοχές είναι προσωρινά και δεν υπάρχει αντιστοιχία με τα τοπογραφικά του παραγωγού. Όταν ο παραγωγός προσκομίζει απόσπασμα θέασης με συντεταγμένες ή τοπογραφικό διάγραμμα θα πρέπει να το δεχτούμε έναντι των ορίων του κτηματολογίου από το ΚΑΕΚ ή όχι;

Απάντηση: Η καταχώρηση ΚΑΕΚ είναι υποχρεωτική μόνο στις περιοχές όπου υπάρχει λειτουργούν Κτηματολόγιο. Στις λοιπές είναι προαιρετική. Στην αίτηση πρέπει να ψηφιοποιείται η πραγματικά καλλιεργούμενη έκταση. Το ανεκτό ποσοστό επικάλυψης σε σχέση με το Κτηματολόγιο έχει οριστεί σε 55%. Εάν ο γεωργός έχει υποβάλλει ένσταση στο Κτηματολόγιο σχετικά με τα όρια της ιδιοκτησίας του, μπορεί να επιλέξει το σχετικό λόγο («ένσταση στο κτηματολόγιο») από τον κατάλογο που του προσφέρει η εφαρμογή myAGRO.

Ερώτημα 48

Σε περιπτώσεις που υπάρχουν καλλιεργούμενα αγροτεμάχια που φαινόταν ως δασικά και έχουν χαρακτηριστεί ως δημόσιες γαίες: Οι ιδιοκτήτες που κατέχουν αυτές τις εκτάσεις, με οποιοδήποτε τρόπο (π.χ. συμβολαιογραφική πράξη, αγορά, παραχώρηση χρήσης γης κλπ.), θα δηλώσουν κατά περίπτωση ως ιδιόκτητο ή μισθωμένο το αγροτεμάχιο με χρήση του ΚΑΕΚ και αιτιολογία μη ταυτοποίησης «Χρήση αγροτεμαχίου που ανήκει στο Δημόσιο»; Πως θα ελεγχθούν αυτά τα τεμάχια για να πληρωθούν; Έχει συνυπευθυνότητα ο φορέας υποβολής αν δεν πληρωθούν αυτές οι εκτάσεις ή αν καταλογιστούν κυρώσεις ή αχρεωστήτως καταβληθέντα ποσά;

Απάντηση: Τα αγροτεμάχια στην περίπτωση αυτή θα δηλωθούν ως εξαίρεση με λόγο: «Χρήση αγροτεμαχίου με εμφανιζόμενο ΚΑΕΚ δημοσίου». Ο φορέας υποβολής υποχρεούται να ελέγχει την ύπαρξη των προβλεπόμενων δικαιολογητικών ή να ζητά σχετική Υπεύθυνη Δήλωση (δείτε σχετικό Ερώτημα 38) και να μην οριστικοποιεί την ΕΑΕ όταν προκύπτει πρόδηλη αναντιστοιχία ή ανακρίβεια (πχ παραχωρητήριο ή μισθωτήριο που αφορά άλλη έκταση από τη δηλούμενη). Η τυχόν μη πληρωμή της ενίσχυσης ή η μεταγενέστερη διαπίστωση μη επιλεξιμότητας της έκτασης δεν θεμελιώνουν, αφ' εαυτών, ευθύνη του φορέα υποβολής.

Ερώτημα 49

Παραγωγός υποδεικνύει στον φορέα υποβολής την πραγματικά καλλιεργούμενη έκταση και κατά την ψηφιοποίηση του αγρού διαπιστώνεται ότι αυτή εισέρχεται σε γειτονικό ΚΑΕΚ. Θεωρείται ότι έχει εκπληρώσει την υποχρέωση δέουσας επιμέλειας; Ποια ακριβώς διαδικασία πρέπει να ακολουθήσει ο φορέας υποβολής; Παρακαλούμε να διευκρινιστεί ιδίως: Α. Εάν ο φορέας υποβολής οφείλει να ψηφιοποιεί την πραγματική καλλιεργούμενη έκταση που υποδεικνύει ο παραγωγός ή να προσαρμόζει τη γεωμετρία της έκτασης στα όρια του ΚΑΕΚ. Β. Σε περίπτωση που η πραγματικά καλλιεργούμενη έκταση τέμνει δύο ή περισσότερα ΚΑΕΚ, ποιος είναι ο ορθός τρόπος ψηφιοποίησης και δήλωσης. Γ. Σε περίπτωση που η αντιστοίχιση με τον ΚΑΕΚ δεν επιτυγχάνει το απαιτούμενο ελάχιστο ποσοστό επικάλυψης έως 55%, ποια συγκεκριμένη ενέργεια αναμένεται από τον φορέα υποβολής; Τροποποίηση της ψηφιοποίησης, αναζήτηση άλλου ΚΑΕΚ, προσκόμιση πρόσθετων δικαιολογητικών ή άλλη διαδικασία; Δ. Ποια στοιχεία ή ενέργειες θα πρέπει να τηρούνται στον φάκελο του παραγωγού, ώστε σε μεταγενέστερο διοικητικό ή άλλο έλεγχο να αποδεικνύεται ότι ο φορέας υποβολής ενήργησε με τη δέουσα επιμέλεια.

Απάντηση: Στην ΕΑΕ πρέπει να δηλώνονται τα πραγματικά αγρονομικά όρια της καλλιέργειας, όπως υποδεικνύονται από τον παραγωγό και προκύπτουν από τα προσκομιζόμενα στοιχεία νόμιμης

κατοχής και χρήσης. Ζητούμενο είναι να ψηφιοποιείται η πραγματικά χρησιμοποιούμενη έκταση από τον παραγωγό, ακόμα κι αν τα όρια της ψηφιοποίησης δεν ταυτίζονται με αυτά των δηλούμενων ΚΑΕΚ. Ο φορέας υποβολής οφείλει να ελέγχει τη συμφωνία των δηλούμενων στοιχείων με τα προσκομιζόμενα δικαιολογητικά και να μην οριστικοποιεί την ΕΑΕ όταν προκύπτει πρόδηλη αναντιστοιχία ή ανακρίβεια. Η τυχόν απόκλιση μεταξύ της ψηφιοποιημένης έκτασης και των ορίων ενός ή περισσότερων ΚΑΕΚ, καθώς και η μη επίτευξη του απαιτούμενου ποσοστού επικάλυψης, δεν συνεπάγονται αφ' εαυτών παράβαση του φορέα υποβολής, εφόσον έχουν τηρηθεί οι υποχρεώσεις δέουσας επιμέλειας και τα σχετικά στοιχεία τηρούνται στον φάκελο τεκμηρίωσης.

Ερώτημα 50

Σε περιπτώσεις κατά τις οποίες, κατά την υποβολή της ΕΑΕ 2026, προκύπτει πρόβλημα ή ασυμφωνία στα στοιχεία του Κτηματολογίου, ποια συγκεκριμένα δικαιολογητικά πρέπει να προσκομίζει ο γεωργός και να τηρεί ο φορέας υποβολής στον φάκελο της δήλωσης, ώστε να αποδεικνύεται το δικαίωμα χρήσης ή κατοχής του αγροτεμαχίου; Ειδικότερα, ποια δικαιολογητικά θεωρούνται αποδεκτά για κάθε μία από τις 17 πιθανές επιλογές που δίνει η ΕΑΕ2026 όπως :

- Αγορά Ακινήτου,
- Κληρονομιά,
- Δωρεά/Γονική παροχή,
- Επικαρπωτής,
- Ανταλλαγή,
- Υπενοικίαση,
- Κοινωνία κληρονόμων,
- Αναγκαστικός Συνεταιρισμός,
- Διαχειριστής έκτασης,
- Χρήση αγροτεμαχίου που ανήκει στο δημόσιο (Δημόσιες Γαίες),
- Μη ολοκλήρωση αναδασμού,
- Κτηματολογική αγωγή,
- Ένσταση στο κτηματολόγιο,
- Διεκδίκηση ακινήτου μέσω χρησικτησίας,
- Το ακίνητο εμφανίζεται ως αγνώστου ιδιοκτήτη στο κτηματολόγιο ή δεν έχει δηλωθεί στο κτηματολόγιο από τον ιδιοκτήτη
- Πώληση μετά τις 31/05/2026

- **Διαφορετική αποτύπωση στο εποικιστικό αρχείο.**

Απάντηση: Στον φορέα υποβολής θα πρέπει να προσκομίζονται τα έγγραφα που τεκμηριώνουν τους ως άνω λόγους ή κατ' ελάχιστον σχετική υπεύθυνη δήλωση του γεωργού μέσω gov.gr ή με θεώρηση γνησίου της υπογραφής του, όπου θα προσδιορίζεται η κατηγορία στην οποία εμπίπτει και θα δηλώνεται ότι τα σχετικά έγγραφα τηρούνται στο αρχείο του γεωργού και είναι στη διάθεση οιοδήποτε στο πλαίσιο ελέγχου. Τα δικαιολογητικά θα δημοσιευθούν σε επικείμενη απόφαση της ΑΑΔΕ.

Διευκρινίζεται ότι όλα τα αγροτεμάχια, για τα οποία δηλώνεται ένας από τους ανωτέρω λόγους μη ταυτοποίησης ΚΑΕΚ, συμπεριλαμβάνονται στην πληρωμή προκαταβολής και πρώτης πληρωμής Δεκεμβρίου, μετά τη διενέργεια και των λοιπών απαιτούμενων ελέγχων για την καταβολή της ενίσχυσης. Η ΑΑΔΕ θα ελέγξει την ακρίβεια των δηλούμενων λόγων μη ταυτοποίησης με βάση τις προβλεπόμενες διαδικασίες και θα προβεί στις απαιτούμενες ενέργειες με βάση το ισχύον θεσμικό πλαίσιο.

6. Ζωικό κεφάλαιο, κτηνοτροφικά μητρώα και λοιπά δικαιολογητικά

Ερώτημα 51

Μητρώο Κτηνοτροφικής Εκμετάλλευσης. Όταν, λόγω μεγέθους, αναρτάται στην ΕΑΕ μόνο η πρώτη σελίδα και οι σελίδες απογραφής, πρέπει να τηρείται πλήρες αντίγραφο του Μητρώου στον φάκελο, δεδομένου ότι κατά την Απόφαση Α.1180/2026 του Διοικητή της ΑΑΔΕ ο έλεγχος φακέλου αφορά τα δικαιολογητικά που δεν αναρτώνται;

Απάντηση: Ναι, πρέπει να τηρείται.

Ερώτημα 52

Ευθύνη για το μητρώο αιγοπροβάτων. Ο φορέας υποβολής υποχρεούται να ελέγχει το μητρώο για να μεταφέρει τα στοιχεία της τελευταίας απογραφής, συμπεριλαμβανομένων των μεταφερομένων προηγούμενων ετών;

Απάντηση: Δεν απαιτείται να γίνει έλεγχος στα στοιχεία των προηγούμενων ετών.

Ερώτημα 53

Πλήθος ζώων ως «ψευδές στοιχείο». Μπορεί το πλήθος ζώων να καταλογιστεί στον Φορέα ως «ψευδές ή ανακριβές στοιχείο» (υποπερ. β), δεδομένου ότι οι Φορείς δεν καταμετρούν ζώα και ότι στην Κτηνιατρική Βάση Δεδομένων (εφεξής ΚΒΔ) βοοειδών παραμένουν ζώα που έχουν σφαγεί ή θανατωθεί και έχουν δηλωθεί προς μείωση στην Κτηνιατρική Υπηρεσία;

Απάντηση: Όχι, εφόσον ο φορέας μεταφέρει τα στοιχεία όπως αντλούνται από την ΚΒΔ/ΟΠΣΚ ή όπως του τα δηλώνει ο κτηνοτρόφος. Ο έλεγχος δεν εκτείνεται στην επαλήθευση δεδομένων τρίτων συστημάτων. Ο αριθμός των ζώντων ζώων κατά την οριστικοποίηση δηλώνεται με ευθύνη του κτηνοτρόφου.

Ωστόσο, στο πλαίσιο της δέουσας επιμέλειας, ο φορέας υποβολής υποχρεούται να ελέγχει ειδικά εάν ο παραγωγός ζητά να **δηλωθεί αδικαιολόγητα ΑΥΞΗΜΕΝΟ** πλήθος ζώων σε σχέση με την ΕΑΕ ή την απογραφή του προηγούμενου έτους, ζητώντας σχετικά παραστατικά που αποδεικνύουν την αύξηση. Εφόσον αποκτήσει βεβαιότητα ότι η επιδιωκόμενη δήλωση αποτελεί πρόδηλη ανακρίβεια υποχρεούται να απέχει από τη δήλωση αυτή.

Ερώτημα 54

Άδεια λειτουργίας κτηνοτροφικής εκμετάλλευσης. Η έλλειψη άδειας λειτουργίας —συνήθης στην πράξη— επηρεάζει την επιλεξιμότητα ή τον έλεγχο;

Απάντηση: Η έλλειψη άδειας λειτουργίας δεν επηρεάζει αφ' εαυτής την ΕΑΕ. Κριτήριο είναι αν είναι ενεργός ο κωδικός κτηνοτροφικής εκμετάλλευσης (ΕΛ) του κτηνοτρόφου στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Κτηνιατρικής (ΟΠΣΚ) του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

Ερώτημα 55

Πώς αντιμετωπίζεται η απόκλιση μεταξύ Μητρώου Κτηνοτροφικής Εκμετάλλευσης και Κτηνιατρικής Βάσης;

Απάντηση: Ο αριθμός των ζώντων ζώων κατά την οριστικοποίηση δηλώνεται με ευθύνη του κτηνοτρόφου. Η απόκλιση μεταξύ του Μητρώου Κτηνοτροφικής Εκμετάλλευσης και της Κτηνιατρικής Βάσης δεν αποτελεί αυτομάτως πρόδηλη αναντιστοιχία ή ανακρίβεια.

Ωστόσο, στο πλαίσιο της δέουσας επιμέλειας, ο φορέας υποβολής υποχρεούται να ελέγχει ειδικά εάν ο παραγωγός ζητά να **δηλωθεί αδικαιολόγητα ΑΥΞΗΜΕΝΟ** πλήθος ζώων σε σχέση με την ΕΑΕ ή την απογραφή του προηγούμενου έτους, ζητώντας σχετικά παραστατικά που αποδεικνύουν την αύξηση. Εφόσον αποκτήσει βεβαιότητα ότι η επιδιωκόμενη δήλωση αποτελεί πρόδηλη ανακρίβεια υποχρεούται να απέχει από τη δήλωση αυτή.

Ερώτημα 56

Παραγωγός αιτήθηκε μία ενίσχυση εντός της ΕΑΕ και τελικά δεν προσκόμισε τα αναγκαία δικαιολογητικά για να επισυναφθούν στην ΕΑΕ ή δεν έκανε τις αναγκαίες πράξεις για την κάλυψη των όρων επιλεξιμότητας, βάσει των ΚΥΑ ή του ΣΣΚΑΠ για την οποιαδήποτε ενίσχυση, ώστε να κριθεί δικαιούχος ή κρίθηκε αρχικά δικαιούχος αλλά στην συνέχεια απορρίφθηκε με καταλογισμό

κυρώσεων ή με αχρεωστήτως καταβληθέντα ποσά. Έχει συνυπευθυνότητα για αυτό ο φορέας υποβολής;

Απάντηση: Η μη τήρηση των όρων επιλεξιμότητας που προβλέπονται από την οικεία νομοθεσία για τη χορήγηση ενίσχυσης αφορά κατ' αρχήν τον παραγωγό και δεν θεμελιώνει, αφ' εαυτής, ευθύνη του φορέα υποβολής. Ο φορέας υποβολής οφείλει να ελέγχει την ύπαρξη και πληρότητα των προβλεπόμενων δικαιολογητικών, που προσκομίζει ο γεωργός και να μην οριστικοποιεί την ΕΑΕ όταν προκύπτει πρόδηλη αναντιστοιχία ή ανακρίβεια των στοιχείων προς τον σκοπό για τον οποίο προσκομίζονται. Συνεπώς ευθύνη του φορέα μπορεί να εξεταστεί μόνο εφόσον διαπιστωθεί παράβαση των υποχρεώσεων δέουσας επιμέλειας που υπέχει κατά την υποβολή της ΕΑΕ.

7. Παραβάσεις, υπαιτιότητα και κυρώσεις

Ερώτημα 57

Ποια ή πόσα στοιχεία πρέπει να λείπουν ώστε ο φάκελος να θεωρηθεί «μη τηρούμενος» (σοβαρή παράβαση) και όχι «ελλιπής» (απλή);

Απάντηση: Η παρ. 3 του άρθρου 63Α του ν. 5264/2025 διακρίνει την ελλιπή τήρηση του φακέλου τεκμηρίωσης (υποπερ. αγ , απλή παράβαση) από τη μη τήρησή του (υποπερ. βέ , σοβαρή παράβαση). Μη τήρηση συντρέχει όταν για τη συγκεκριμένη ΕΑΕ δεν υφίσταται φάκελος ή όταν ο φάκελος δεν περιέχει κανένα από τα στοιχεία που τεκμηριώνουν τις καταχωρίσεις. Συντρέχει επίσης όταν ο φάκελος δεν τίθεται στη διάθεση των ελεγκτικών οργάνων κατόπιν αιτήματός τους. Όταν ο φάκελος υφίσταται, αλλά λείπουν επιμέρους στοιχεία, συντρέχει ελλιπής τήρηση, υπό την τήρηση των λοιπών προβλεπομένων παραπάνω άρθρο.

Ερώτημα 58

Διοικούντες νομικών προσώπων. Ποια οργανωτικά μέτρα (κατανομή αρμοδιοτήτων, εσωτερικές εγκρίσεις, εκπαίδευση προσωπικού, εσωτερικοί έλεγχοι, διαδικασίες αντιμετώπισης παραβάσεων) αναγνωρίζονται ως απόδειξη ότι διαχειριστής ή νόμιμος εκπρόσωπος «ενήργησε χωρίς υπαιτιότητα»;

Απάντηση: Οι διοικούντες νομικού προσώπου απαλλάσσονται από την αλληλέγγυα ευθύνη, αν αποδείξουν ότι ενήργησαν χωρίς υπαιτιότητα. Στο πλαίσιο αυτό αξιολογούνται όλα τα ως άνω αναφερόμενα στοιχεία καθώς και κάθε άλλο που δύναται να αποδείξει την έλλειψη υπαιτιότητας. Σε κάθε περίπτωση η κρίση είναι εξατομικευμένη και καθορίζεται από τα πραγματικά περιστατικά εκάστης περίπτωσης. Κατά τα λοιπά, εφαρμόζεται το άρθρο 63Α του ν. 5264/2025..

Ερώτημα 59

Προϋπόθεση ζημίας. Για τις υποπερ. αα) και αγ) της παρ. 1 του άρθρου 4 της Απόφασης Α.1180./2026 του Διοικητή της ΑΑΔΕ κύρωση επιβάλλεται μόνο εφόσον προκλήθηκε ζημία στον

προϋπολογισμό της ΕΕ ή του Δημοσίου. Επιβεβαιώνεται ότι καθαρά τυπικό σφάλμα χωρίς ζημία δεν επισύρει κύρωση; Ποιος αποδεικνύει τη (μη) ζημία και με ποιον τρόπο;

Απάντηση: Για τις υποπερ. α' και αγ' κύρωση επιβάλλεται μόνον εφόσον από την παράβαση έχει προκληθεί ζημία σε βάρος του προϋπολογισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του κρατικού προϋπολογισμού. Η ζημία περιγράφεται στην έκθεση ελέγχου και στην πράξη επιβολής κυρώσεων (άρθρα 6 παρ. 2, 5 και 6 και 7 παρ. 3 Α.1180/2026). Κατά τα λοιπά, εφαρμόζεται το άρθρο 63Α του ν. 5264/2025, καθώς και τα πραγματικά περιστατικά εκάστης περίπτωσης.

Ερώτημα 60

Υποτροπή. Επιβεβαιώνεται ότι η υποτροπή αφορά επανάληψη της ίδιας ή ουσιωδώς όμοιας παράβασης και ότι ο διπλασιασμός δεν εφαρμόζεται μηχανιστικά, αλλά με συνεκτίμηση της υπαιτιότητας, της βαρύτητας και των διορθωτικών ενεργειών που μεσολάβησαν;

Απάντηση: Υποτροπή συντρέχει όταν το ίδιο ελεγχόμενο πρόσωπο τελεί με υπαιτιότητα εκ νέου ίδια ή ομοειδή παράβαση εντός τριών ετών από τη νόμιμη κοινοποίηση της προηγούμενης πράξης επιβολής κυρώσεων (βλ. άρθρο 9 παρ. 1 και 2 της Α.1180/2026). Σε περίπτωση υποτροπής διπλασιάζονται τα κατώτατα και ανώτατα όρια εντός των οποίων υπολογίζεται το πρόστιμο και ο χρόνος προσωρινού αποκλεισμού και όχι το ίδιο το πρόστιμο, σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 63Α.

Ερώτημα 61

Διοικητικές πράξεις σε βάρος του γεωργού. Οι συνέπειες διοικητικών πράξεων (π.χ. ανακτήσεις λόγω μη τήρησης δεσμεύσεων του γεωργού ή απόκρυψης στοιχείων από αυτόν) μεταφέρονται και στον Φορέα, πέραν του γεωργού;

Απάντηση: Η Απόφαση Α.1180/2026 του Διοικητή της ΑΑΔΕ δεν αναφέρεται στις ανακτήσεις που αφορούν τους δικαιούχους. Ο φορέας ευθύνεται αλληλεγγύως για το ανακτώμενο ποσό μόνον όταν συντρέχουν σωρευτικά σοβαρή υπαίτια παράβαση της παρ. 3 του αρ. 63Α του ν. 5264/2025, αιτιώδης σύνδεσμος αυτής με την παράνομη ή αχρεώστητη καταβολή και ποσό ενίσχυσης άνω των 5.000 ευρώ ανά ΕΑΕ, ενώ απαλλάσσεται στην περίπτωση που αποδείξει ότι ενήργησε χωρίς υπαιτιότητα. Κατά τα λοιπά, εφαρμόζεται το άρθρο 63Α του ν. 5264/2025.

Ερώτημα 62

Απόδειξη «έλλειψης υπαιτιότητας». Ποια αποδεικτικά μέσα στοιχειοθετούν ότι ο φορέας υποβολής ενήργησε χωρίς υπαιτιότητα επί σοβαρής παράβασης; Αρκεί υπεύθυνη δήλωση του γεωργού για τη γνησιότητα των εγγράφων, σε συνδυασμό με τεκμηρίωση του τυπικού ελέγχου που διενεργήσαμε;

Απάντηση: Η έλλειψη υπαιτιότητας αποδεικνύεται από τον φορέα υποβολής κατά τη διαδικασία ελέγχου, ιδίως με τις απόψεις που υποβάλλονται κατά την ακρόαση (βλ. άρθρο 6 παρ. 2 Α.1180/2026). Γίνεται δεκτό κάθε πρόσφορο αποδεικτικό μέσο, ιδίως ο πλήρης φάκελος, η τεκμηρίωση του τυπικού ελέγχου που διενεργήθηκε, εκτυπώσεις οθόνης του συστήματος, έγγραφα και γραπτές ενημερώσεις προς τον γεωργό. Η υπεύθυνη δήλωση του γεωργού συνεκτιμάται, δεν αρκεί όμως όταν τα στοιχεία ή τα δικαιολογητικά ήταν προδήλως αβάσιμα, ανακριβή ή αναντίστοιχα προς τον σκοπό τους (άρθρο 4 παρ. 3 της Α. 1180/2026) ή παράβαση άλλων διατάξεων. Συνεκτιμάται επίσης η ενημέρωση της ΑΑΔΕ από τον φορέα υποβολής, εάν αυτός διατηρεί εύλογες αμφιβολίες για δεδομένα που καταχώρησε στην αίτηση. Κατά τα λοιπά, εφαρμόζεται το άρθρο 63Α του ν. 5264/2025.

Ερώτημα 63

Οικειοθελής γνωστοποίηση. Ποιος είναι ο μηχανισμός (αποδέκτης, τύπος υποβολής) για οικειοθελή γνωστοποίηση ανακρίβειας ή παράλειψης πριν από την έναρξη ελέγχου, και απαλλάσσει πλήρως ή απλώς μετριάζει την κύρωση;

Απάντηση: Η γνωστοποίηση υποβάλλεται εγγράφως στη Γενική Διεύθυνση Ελέγχων, Ενισχύσεων και Πληρωμών (ΓΔΕΛΕΠ) της ΑΑΔΕ, η οποία είναι αρμόδια για τον έλεγχο και τη διαπίστωση των παραβάσεων (άρθρο 3 παρ. 1 Α.1180/2026), πριν από την έναρξη της διαδικασίας ελέγχου του άρθρου 5 και συνεκτιμάται κατά τον καθορισμό του βαθμού υπαιτιότητας (άρθρο 8 παρ. 5). Κατά τα λοιπά, εφαρμόζεται το άρθρο 63Α του ν. 5264/2025.

Ερώτημα 64

Οριστικοποίηση με ασυμβατότητα. Η οριστικοποίηση παρά την ύπαρξη μη αρθείσας «πρόδηλης ασυμβατότητας» κατατάσσεται πάντοτε στη σοβαρή παράβαση, ή εξαρτάται από την υπαιτιότητα και την ύπαρξη ζημίας;

Απάντηση: Σε περίπτωση σοβαρής παράβασης της υποπερ. β) του άρθρου 63Α του ν. 5264/2025 δεν επιβάλλονται κυρώσεις, εάν ο φορέας υποβολής αποδείξει έλλειψη υπαιτιότητας. Η ύπαρξη ζημίας σε βάρος του ενωσιακού ή εθνικού προϋπολογισμού δεν συνιστά προϋπόθεση εφαρμογής της συγκεκριμένης διάταξης, αλλά κριτήριο επιμέτρησης της κύρωσης.

Ερώτημα 65

Η εκ παραδρομής λανθασμένη καταχώριση ημερομηνίας λήξης χειρόγραφου μισθωτηρίου (31/12/2029 αντί 31/12/2028) είναι «πλημμελής αποτύπωση» (απλή παράβαση) ή «ανακριβές στοιχείο» (σοβαρή παράβαση);

Απάντηση: Εάν η λάθος καταχώριση αφορά σε ημερομηνία που έπεται την ημερομηνίας που είχε ο παραγωγός την υποχρέωση να έχει στην νομή του το αγροτεμάχιο δηλαδή 31/5/2026, όπως το συγκεκριμένο παράδειγμα, εμπίπτει στην απλή παράβαση (δείτε σχετικά άρθρο 10 παρ. 2 της

Απόφασης Α1161/2026 του Διοικητή της ΑΑΔΕ περί διάθεσης των αγροτεμαχίων την 31η Μαΐου). Επισημαίνεται, ωστόσο, ότι στις περιπτώσεις παρεμβάσεων που απαιτούν κατοχή του αγροτεμαχίου καθ' όλο το έτος δέσμευσης, η ημερομηνία λήξης του μισθωτηρίου αποτελεί κρίσιμο στοιχείο και αξιολογείται κατά περίπτωση.

8. Αλληλέγγυα ευθύνη, ανάκτηση και αιτιώδης σύνδεσμος

Ερώτημα 66

Αιτιώδης σύνδεσμος. Πώς τεκμηριώνεται ο «αιτιώδης σύνδεσμος» μεταξύ παράβασης και αχρεώστητης καταβολής άνω των 5.000 € ανά ΕΑΕ; Αίρεται όταν η ενίσχυση θα είχε καταβληθεί ανεξαρτήτως του σφάλματος του Φορέα;

Απάντηση: Ο αιτιώδης σύνδεσμος παράβασης και αχρεώστητης καταβολής είναι αυτοτελής προϋπόθεση της αλληλέγγυας ευθύνης. Αν η ενίσχυση θα είχε καταβληθεί ανεξαρτήτως του σφάλματος του φορέα, δεν υπάρχει αιτιώδης σύνδεσμος.

9. Διαδικασία ελέγχου, ακρόαση, καταγγελίες και ένδικη προστασία

Ερώτημα 67

Δεσμευτικότητα απαντήσεων my1521. Οι γραπτές απαντήσεις του my1521 δεσμεύουν την ΑΑΔΕ κατά τον έλεγχο; Μπορούμε να τις επικαλεστούμε ως απόδειξη καλής πίστης και έλλειψης υπαιτιότητας;

Απάντηση: Οι απαντήσεις μέσω my1521 έχουν ενημερωτικό χαρακτήρα και δεν αποτελούν επίσημη έκφραση της θέσης της ΑΑΔΕ με δεσμευτικότητα έναντι όλων. Δύνανται ωστόσο να συνεκτιμηθεί κατά περίπτωση αν δημιούργησαν εύλογη πεποίθηση στον φορέα υποβολής ότι ενήργησε ορθά ακολουθώντας το περιεχόμενο των απαντήσεων αυτών.

10. Πλατφόρμα, διασταυρωτικοί έλεγχοι, διορθώσεις και τεχνικά ζητήματα

Ερώτημα 68

Δυσλειτουργίες του συστήματος. Πώς αντιμετωπίζονται τεκμηριωμένες δυσλειτουργίες της πλατφόρμας (βλ. Δελτία Τύπου ΑΑΔΕ 15.09 και 21.09.2026), ώστε να μη λογίζονται σε βάρος του Φορέα; Τι ισχύει για ΕΑΕ που έχουν ήδη πρωτοκολληθεί και στις οποίες, μετά από ενημερώσεις της πλατφόρμας, εμφανίζονται σφάλματα που δεν υπήρχαν κατά την οριστικοποίηση;

Απάντηση: Όποιες δυσλειτουργίες είχαν γίνει γνωστές έχουν επιλυθεί. Για οποιαδήποτε άλλη δυσλειτουργία πιθανώς προκύψει θα πρέπει να γίνει άμεση κοινοποίηση, ώστε να αντιμετωπιστεί.

Σφάλματα που οφείλονται σε τεκμηριωμένη δυσλειτουργία της πλατφόρμας δεν καταλογίζονται στον φορέα, γιατί λείπει η υπαιτιότητα. Σφάλματα που εμφανίζονται μετά την οριστικοποίηση λόγω ενημέρωσης της πλατφόρμας δεν συνιστούν παράβαση κατά τον χρόνο της οριστικοποίησης· ο φορέας ενημερώνει τον γεωργό και προβαίνει σε διόρθωση εντός των προθεσμιών του άρθρου 7 της Α. 1161/2026.

Ερώτημα 69

Κοινοποίηση αποτελεσμάτων διασταυρωτικών ελέγχων. Το άρθρο 5 παρ. 2 της Απόφασης Α.1161/2026 Διοικητή της ΑΑΔΕ προβλέπει κοινοποίηση «στον γεωργό». Θα κοινοποιούνται και στον Φορέα, ώστε να μπορεί να ασκήσει τη δέουσα επιμέλεια;

Απάντηση: Οι υπεύθυνοι υποβολής έχουν λάβει εξουσιοδότηση να υποβάλλουν Ενιαίες Αιτήσεις Ενίσχυσης εκ μέρους των παραγωγών και υποχρεούνται να ενημερώνουν τους γεωργούς ως προς τα αποτελέσματα των διασταυρωτικών ελέγχων αποσφαλμάτωσης, προκειμένου να προβούν σε διορθώσεις. Ως εξ αυτού, οι υπεύθυνοι υποβολής θα έχουν πρόσβαση στα αποτελέσματα των διασταυρωτικών ελέγχων των παραγωγών που εκπροσωπούν.

Ερώτημα 70

«Προφανή σφάλματα», Ποια είναι η έννοια του «προφανούς σφάλματος» το οποίο δύναται να διορθωθεί χωρίς μειώσεις;

Απάντηση: Η έννοια του προφανούς σφάλματος αφορά περιπτώσεις στις οποίες από τα στοιχεία της αίτησης ή των ήδη αναρτημένων δικαιολογητικών προκύπτει σαφώς ακούσιο λάθος του γεωργού, χωρίς να υπάρχει ένδειξη απάτης ή σκοπιμότητας.

Για να γίνει απολύτως σαφής η διάκριση:

- **Προφανές σφάλμα:** Ο παραγωγός έχει αναρτήσει το δικαιολογητικό, αλλά κατά την καταχώριση της αίτησης έχει αναγράψει κατά λάθος ψηφίο στον αριθμό του δικαιολογητικού, ενώ από το ίδιο το αναρτημένο έγγραφο προκύπτει ξεκάθαρα το σωστό στοιχείο.
- **Προφανές σφάλμα:** Έχει δηλωθεί λάθος ΑΦΜ ιδιοκτήτη λόγω αντιστροφής δύο ψηφίων, αλλά από το αναρτημένο μισθωτήριο και τα λοιπά διαθέσιμα στοιχεία προκύπτει χωρίς αμφιβολία ο σωστός ΑΦΜ.
- **Δεν είναι προφανές σφάλμα:** Ο παραγωγός δεν ανάρτησε καθόλου το απαιτούμενο δικαιολογητικό. Η παράλειψη υποβολής/ανάρτησης δεν μπορεί να θεωρηθεί απλώς ως λάθος καταχώρισης.
- **Δεν είναι προφανές σφάλμα:** Το δικαιολογητικό υπάρχει, αλλά δεν πληροί τις απαιτούμενες προϋποθέσεις ή εκδόθηκε μετά την προβλεπόμενη ημερομηνία.

- **Δεν αποτελεί προφανές σφάλμα** η περίπτωση όπου ο παραγωγός έχει δηλώσει στην ΕΑΕ ένα αγροτεμάχιο ως αρδευόμενο και, επειδή τελικά δεν εντάχθηκε σε σχετικό πρόγραμμα ή δεν πληρούσε τις προϋποθέσεις, ζητά εκ των υστέρων να το χαρακτηρίσει ως ξηρικό, με αποτέλεσμα να διαφοροποιείται και το ύψος της ασφαλιστικής εισφοράς. Πρόκειται για ουσιαστική μεταβολή των δηλωθέντων στοιχείων και όχι για προφανές, ακούσιο σφάλμα που προκύπτει από τα στοιχεία της αίτησης ή των δικαιολογητικών.